

Etyka publikowania i oświadczenie o zapobieganiu nadużyciom

Wszystkie strony zaangażowane w proces publikacji (autor/ autorzy, redaktor / redaktorzy, recenzent, oraz wydawca) muszą wyrazić zgodę na przestrzeganie obowiązujących standardów etycznych. Oświadczenia w zakresie etyki dla *Wydawnictwa Społecznej Akademii Nauk* wynikają z wytycznych dla redaktorów czasopism odnośnie najlepszych praktyk wydanych przez Komitet ds. Etyki Publikacyjnej (Comitee on Publication Ethics – COPE).

Obowiązki Redaktora

Zakres odpowiedzialności

Redaktor naukowy recenzowanego czasopisma / monografii/ książki odpowiada za podejmowanie decyzji, które prace zostaną opublikowane, ponadto odpowiada również za wszystkie treści umieszczone w publikacji. W trakcie podejmowania tych decyzji redaktor może kierować się zasadami ustalonymi przez redakcję czasopisma, lecz także wymogami prawnymi dotyczącymi takich zagadnień, jak zniesławienie, naruszenie praw autorskich czy plagiat. Redaktor może konsultować podejmowane decyzje dotyczące publikacji z innymi redaktorami lub recenzentami. Redaktor powinien czuwać nad uczciwością przeprowadzanych badań, nie dopuszczać do sytuacji, w której potrzeby biznesowe wpływałyby na zaniżanie standardów naukowych i etycznych oraz zawsze być gotowy do opublikowania poprawek, wyjaśnień, sprostowań lub przeprosin, jeśli to konieczne.

Uczciwość

Redaktor powinien oceniać teksty pod kątem ich treści, bez względu na rasę, płeć, orientację seksualną, przekonania religijne, pochodzenie etniczne, obywatelstwo lub przekonania polityczne autora (autorów). Redaktor nie będzie ujawniał żadnych informacji na temat rozpatrywanego / analizowanego manuskryptu nikomu poza autorem (autorami), recenzentami oraz potencjalnymi recenzentami, a w razie konieczności – członkami redakcji.

Poufność

Redaktor i wszyscy członkowie zespołu redaktorskiego nie mogą ujawniać żadnych informacji na temat przekazanej pracy nikomu poza jej autorem, recenzentami, potencjalnymi recenzentami, innymi konsultantami zespołu redaktorskiego oraz wydawcą, w zależności od okoliczności.

Ujawnianie, konflikt interesów i pozostałe kwestie

W odniesieniu do wycofywania prac, publikacji tzw. „expressions of concern” – noty redakcyjnej informującej czytelników, że powinni podchodzić do wyników publikacji z dużą dozą ostrożności, oraz wydawania poprawek nawiązujących do prac wcześniej opublikowanych przez Wydawnictwo Społecznej Akademii Nauk, redaktor kierować się będzie wytycznymi Komitetu ds. Etyki Publikacyjnej (COPE).

Nieopublikowane materiały znajdujące się w udostępnionej pracy nie mogą być wykorzystywane do badań własnych redaktora bez wyraźnej, wcześniejszej zgody autora. Informacje uprzywilejowane lub pomysły pozyskane w wyniku recenzji naukowej muszą pozostać poufne i nie mogą być wykorzystywane dla korzyści osobistych.

Redaktor zobowiązany jest zagwarantować, że reklamy, przedruk ani inne dochody płynące ze sprzedaży nie będą miały wpływu, ani nie będą rzutowały na decyzje redakcyjne.

Redaktor powinien starać się zapewnić uczciwy i właściwy przebieg procesu recenzji naukowej. Redaktorzy powinni wycofać się z udziału w podejmowaniu decyzji (tj. poprosić współredaktora, redaktora powiązanego lub innego członka rady redakcyjnej o recenzję i rozpatrzenie) dotyczących prac, w przypadku których może zachodzić konflikt interesów wynikający ze stosunków lub relacji opartych na konkurencji, współpracy lub innych tego typu, które łączą ich z którymkolwiek z autorów, spółek lub (potencjalnie) z instytucjami mającymi związek z pracami. Redaktorzy powinni wymagać od wszystkich osób mających swój wkład ujawnienia powiązanych konfliktów interesów oraz opublikowania poprawek, jeśli konflikty interesów zostały ujawnione po publikacji. Jeśli istnieje taka konieczność, powinny zostać podjęte inne, odpowiednie kroki, takie jak wycofanie pracy lub publikacja tzw. „expression of concern”.

Zaangażowanie oraz współpraca w trakcie dochodzeń

Redaktorzy powinni czuwać nad uczciwością opublikowanych materiałów, publikując poprawki i wycofując prace w przypadkach prawdopodobnych lub rzekomych naruszeń etyki publikowania i prowadzenia badań wtedy, gdy jest to konieczne. Redaktorzy muszą piętnować naruszenia etyki publikowania i recenzowania. Redaktor powinien podjąć uzasadnione środki będące odpowiedzią na zgłoszone etyczne zastrzeżenia w odniesieniu do złożonej lub opublikowanej pracy.

Obowiązki Recenzenta

Wkład w decyzje redakcyjne

Recenzent naukowy towarzyszy redaktorowi w trakcie podejmowania decyzji redakcyjnych poprzez komunikację redakcyjną, może również asystować przy wprowadzaniu poprawek do pracy.

Terminowość

Każdy zaproszony referent, który wie, że nie posiada kwalifikacji do recenzowania badania zamieszczonego w pracy lub który zdaje sobie sprawę z tego, że terminowa recenzja nie będzie możliwa, powinien o tym niezwłocznie powiadomić redaktora, tak, aby mogła zostać nawiązana współpraca z innymi recenzentami.

Poufność

Wszelkie prace otrzymane w celu ich zrecenzowania muszą być traktowane jak dokumenty poufne. Nie mogą być one pokazywane ani omawiane z innymi osobami, chyba że za zgodą redaktora.

Standardy obiektywności

Recenzje muszą być sporządzane w sposób obiektywny. Krytyka dotycząca osoby autora jest niedopuszczalna. Referenci powinni wyrażać swoje poglądy w sposób jasny i poparty właściwymi argumentami.

Podawanie tekstów źródłowych

Recenzenci powinni podawać odniesienie do właściwej publikacji, która nie została zacytowana przez autorów. Każdy przypadek stwierdzenia, że spostrzeżenie, źródło lub argument zostały już wcześniej użyte, powinien być opatrzone odpowiednim cytatem. Recenzent powinien również zgłosić redaktorowi wszelkie znaczące przypadki wskazujące na fakt, że recenzowana praca nosi cechy dużego podobieństwa lub pokrywa się z jakimikolwiek opublikowanymi danymi, o których wiadomo recenzentowi.

Ujawnianie oraz konflikt interesów

Informacje uprzywilejowane lub pomysły zdobyte w wyniku recenzji naukowej muszą być zachowane jako poufne i nie mogą być wykorzystywane dla korzyści osobistych. Recenzenci nie powinni rozpatrywać recenzowania prac, z którymi może ich łączyć konflikt interesów wynikający ze stosunków opartych na współpracy lub konkurencji lub wynikający z powiązań pomiędzy którymkolwiek z autorów, którąkolwiek z firm lub instytucji mającymi związek ze złożoną pracą.

Obowiązki Autora

Standardy raportowania

Autorzy prezentujący wyniki autorskich badań powinni podać dokładny opis wykonanej pracy, jak również w obiektywny sposób omówić jej znaczenie. Dane, na których oparto badanie, powinny być dokładnie podane w tekście pracy. Praca powinna zawierać wystarczającą liczbę danych oraz pozycji bibliograficznych, tak aby możliwe było jej odtworzenie przez innych. Świadome podawanie stwierdzeń nieprawdziwych lub niepoprawnych jest zachowaniem nieetycznym i jest niedopuszczalne.

Praca autorska i plagiat

Autorzy muszą zapewnić, że prace, które napisali, są w pełni autorskimi pracami oraz że wszystkie odniesienia do prac lub słów innych autorów użyte w ich opracowaniu zostały w prawidłowy sposób oznaczone lub podane w formie cytatów.

Wielokrotne, powtarzające się lub zbieżne publikacje

Ogólnie rzecz biorąc, autorzy nie powinni publikować prac opisujących te same badania w więcej niż jednym czasopiśmie lub źródle pierwotnym. Równoczesne składanie tej samej pracy w więcej niż jednym źródle stanowi nieetyczne zachowanie publikacyjne i jest niedopuszczalne.

Podawanie tekstów źródłowych

Wyniki pracy innych osób muszą być zawsze prawidłowo oznaczone. Autorzy powinni cytować publikacje, które miały wpływ na charakter złożonej pracy.

Autorstwo pracy

Autorstwo powinno ograniczać się do osób, które miały znaczący wkład w powstanie koncepcji, projektu, wykonania lub interpretacji złożonego badania. Wszystkie osoby, których wkład był znaczący, powinny być wymienione jako współautorzy. Osoby, które uczestniczyły w pewnych

aspektach merytorycznych projektu badawczego, powinny być wymienione w sekcji z podziękowaniami.

Autor składający pracę powinien dopilnować, aby wszyscy współautorzy (zgodnie z powyższą definicją), w przeciwieństwie do współautorów o wkładzie nieznaczącym, zostali wymienieni na liście autorów pracy oraz aby wszyscy współautorzy zapoznali się i zaakceptowali ostateczną wersję pracy oraz wyrazili zgodę na jej złożenie do publikacji.

Zagrożenia oraz osoby lub zwierzęta poddawane badaniu

W przypadku, gdy praca wymaga użycia groźnych substancji chemicznych lub sprzętu, z którego zastosowaniem wiąże się szczególne ryzyko, fakt ten musi zostać jasno zaznaczony przez autorów pracy.

Ujawnienie zaistnienia konfliktu interesów

Wszyscy autorzy muszą w swoich pracach ujawnić wszelkie finansowe lub merytoryczne konflikty interesów, które mogą być uznane za mające wpływ na wyniki lub interpretację przez nich pracy. Muszą zostać ujawnione wszystkie źródła finansowego wsparcia dla projektu.

Fundamentalne błędy w opublikowanych pracach

W momencie, gdy autor odkryje, że w jej / jego opublikowanej pracy pojawił się fundamentalny błąd, jego obowiązkiem jest niezwłoczne zgłoszenie tego faktu redaktorowi czasopisma /książki lub wydawcy oraz podjęcie z nimi współpracy w celu wycofania pracy lub publikacji właściwej erraty.

Potwierdzenie wydawcy

W przypadkach domniemanego lub dowiedzionego naruszenia etyki, nieuczciwej publikacji lub plagiatu, wydawca, w ścisłej współpracy z redaktorami, podejmie wszystkie konieczne środki w celu wyjaśnienia sytuacji oraz wprowadzenia poprawek w artykule, którego te zarzuty dotyczą. Obejmuje to szybką publikację erraty lub w bardziej skrajnych przypadkach, całkowite wycofanie tego typu pracy.